HANDLEIDING VOOR LEERKRACHTEN

EU-PIONIERS: MAAK KENNIS MET DE OPRICHTERS VAN DE UNIE

I. Inleiding – EU-pioniers: maak kennis met de oprichters van de Unie

De leerlingen kunnen in deze module aan de hand van fictieve socialemedia-accounts meer te weten komen over enkele personen die een belangrijke rol gespeeld hebben in het proces van Europese integratie. De verschillende posts bieden een blik in de begindagen van de Europese integratie vanuit het perspectief van de grondleggers van de EU. Daarna krijgen de leerlingen via interactieve oefeningen meer inzicht in het belang van deze verhalen voor het Europa van nu en voor hun eigen leven. Om vertrouwd te raken met het leerplatform, kunt u aan het begin van de module de "Handleiding voor leerkrachten: aan de slag" doornemen.

II. Leerdoelen

In deze module zullen de leerlingen:

- inzicht krijgen in de historische context waarin de EU-pioniers leefden en meer leren over de mijlpalen in hun leven;
- zich verdiepen in de gebeurtenissen in het leven van de EU-pioniers die een belangrijke invloed hebben gehad op hun rol in de politiek;
- een overzicht krijgen van de idealen, vaardigheden en kwaliteiten van de EU-pioniers;
- kennis verwerven over de verbanden tussen de pioniers en hun onderlinge relatie;
- een link leggen met hun persoonlijk en maatschappelijk leven door parallellen te trekken tussen het levensverhaal van de pioniers en hun eigen leven;
- de EU-pioniers in verband brengen met actuele thema's in Europa en de rest van de wereld;
- uit het levensverhaal van de EU-pioniers afleiden wat belangrijke leiderschapskwaliteiten zijn.

III. Opbouw en duur van de module

Deze module kan op verschillende manieren worden gebruikt en u kunt daarbij zelf de structuur bepalen: u kunt een aantal lessen of slechts één les aan de module besteden of gewoon enkele delen van de module gebruiken als aanvulling op uw eigen lesmateriaal. De module is geschikt voor leerkrachten geschiedenis, burgerschapsvorming of geografie, maar ook voor taalleerkrachten, omdat de volledige inhoud van de module in 24 talen beschikbaar is (tekst is beschikbaar in vertaling en audiovisueel materiaal is beschikbaar met ondertiteling). U kunt de module ook als huiswerk opgeven of gebruiken in de lessen voor of na een bezoek aan het Huis van de Europese geschiedenis.

In het **aanbevolen leertraject** doorlopen de leerlingen verschillende stappen waarbij ze:

1. nadenken over leiderschapskwaliteiten;
2. de fictieve socialemediaprofielen van een of meer EU-pioniers bekijken;
3. stilstaan bij wat zij kunnen betekenen voor de wereld, andere leerlingen en zichzelf;
4. een eigen socialemediapost schrijven op basis van wat zij daarvoor hebben besproken;
5. leiderschapskwaliteiten afleiden uit het levensverhaal van de EU-pioniers.

Hoelang het **duurt** om de module te behandelen, hangt ervan af hoe gedetailleerd u wilt ingaan op de onderdelen. We raden aan om ten minste een les van 50 minuten uit te trekken voor stap 1 t/m 3 en dan nog een les van 50 minuten om stap 4 t/m 5 af te ronden (zie het aanbevolen leertraject in stappen hieronder). Leerkrachten die de module in hun klas hebben uitgetest, gaven ons de volgende feedback die ook voor u nuttig kan zijn:

Aantal minuten	**% leerkrachten**	**Extra informatie**
Meer dan 90 minuten	25 %	Twee lessen (meer dan 90 minuten) om alles volledig te behandelen en grondig te bespreken.
60–90 minuten	24 %	Voldoende tijd om dieper in te gaan op de inhoud en meer uitleg te geven.
45–60 minuten	15 %	Eén les met tijd voor een korte discussie.
30–45 minuten	17 %	Beknopte sessie met aandacht voor enkele geselecteerde thema's.

IV. Wat is de leermethode "visible thinking" en hoe kunt u deze toepassen?

Bij "visible thinking" staan de leerlingen en hun vragen centraal. De denkprocessen van de leerlingen worden zichtbaar gemaakt, zodat ze er meer inzicht in krijgen. Aan de hand van een eenvoudige reeks vragen leren ze kritisch denken, waardoor ze de leerstof beter gaan begrijpen. Het gaat er bij deze leermethode dus niet alleen om dat de leerlingen meer over de geschiedenis leren, maar ook dat zij begrijpen waarom dit onderwerp ook nu nog relevant is.

De besproken onderwerpen zijn soms persoonlijk. Ga daarom na of er sprake is van een veilige leeromgeving en of kan worden gewaarborgd dat de leerlingen elkaar met respect zullen behandelen. Bespreek dit indien nodig met de klas.

De gebruikte methode: de drie waarom-vragen*

Doel:
Dankzij deze methode krijgen de leerlingen meer inzicht in de invloed van de EU-pioniers op de wereld, op lokale gemeenschappen en op hun eigen leven. Dit gebeurt aan de hand van drie vragen:

1. Waarom zou deze persoon voor mij belangrijk kunnen zijn?
2. Waarom zou deze persoon voor de mensen rondom mij belangrijk kunnen zijn?
3. Waarom zou deze persoon voor de wereld belangrijk kunnen zijn?

Werkwijze:
In deze module vertrekken we van socialemediaposts van negen EU-pioniers om de leerlingen tot reflectie aan te zetten. Via deze oefening komen de leerlingen meer te weten over het leven van de pioniers en zullen ze zich bewust worden van de grote invloed die deze historische figuren hebben gehad op lokaal en Europees niveau. Bovendien kunnen de leerlingen een persoonlijke band creëren met de EU-pioniers waarmee zij zich op het eerste gezicht niet verbonden voelden.

Tips bij het opstarten:
Zorg ervoor dat de leerlingen een duidelijk beeld hebben van de grote lijnen van de methode en geef voorbeelden:

- **Waarom zou deze pionier voor mij belangrijk kunnen zijn?** Laat de leerlingen nadenken over wat hen verbindt met deze pionier, of het nu gaat om waarden, successen, afkomst, opvoeding dan wel de problemen waarmee ze te kampen krijgen.
- **Waarom zou deze pionier voor de mensen rondom mij belangrijk kunnen zijn?** Moedig de leerlingen aan om de denkoefening voort te zetten en verbanden te leggen tussen de pionier en bijvoorbeeld hun klas, vriendenkring, sportclub, gezin of zelfs hun stad of land.
- **Waarom zou deze pionier voor de wereld belangrijk kunnen zijn?** Vraag tot slot aan de leerlingen om na te gaan waarom de pionier belangrijk is op Europees niveau en voor de wereld. Hoe heeft de pionier bijgedragen aan de Europese integratie, aan een betere verstandhouding tussen landen of aan vrede?

Zo kunt u de discussie op gang brengen met de vraag: "Waarom is het voor de mensen rondom jullie belangrijk om te weten wat Simone Veil als vrouw in de politiek heeft bereikt?", wat een betere vraag is dan "Waarom denken jullie dat haar Instagramprofiel belangrijk is?". Moedig de leerlingen aan om stap voor stap te werken. Als ze namelijk de drie vragen tegelijk proberen te beantwoorden, kan het gebeuren dat bepaalde aspecten (het belang van deze persoon voor de leerlingen zelf, hun omgeving of de wereld) niet aan de orde komen. Als er tijd over is, vergelijk dan de antwoorden van de leerlingen met elkaar en bekijk in hoeverre ze overeenkomen en verschillen.

Voorbeeld:
Waarom zou Simone Veil voor mij belangrijk kunnen zijn?
Simone Veil is belangrijk voor mij omdat mijn oma ook een overlevende van de Holocaust is en ik haar verhalen over die tijd zeer aangrijpend vond. Ik vind het bijzonder dat mijn grootmoeder deze ervaring deelt met Simone Veil, een van de oprichters van de EU.

Waarom zou Simone Veil voor de mensen rondom mij belangrijk kunnen zijn?
Ik denk dat het belangrijk is om meer aandacht te besteden aan Simone Veil en om bij te leren over haar leven. In mijn voetbalclub hoor ik immers vaak populistische uitspraken over vrouwen in de politiek en over de rol van de Joden in de huidige samenleving. Rolmodellen als Simone Veil kunnen hieraan een tegengewicht bieden.

Waarom zou Simone Veil voor de wereld belangrijk kunnen zijn?
We leven weliswaar in de 21e eeuw, maar vrouwen zijn nog steeds ondervertegenwoordigd in de politiek en hebben niet dezelfde kansen als mannen als het gaat over leidinggevende posities. Simone Veil is een fantastisch rolmodel voor vrouwen. Wat zij heeft bereikt is ongelofelijk, zeker als je bedenkt dat ze dat in de jaren zeventig heeft gedaan.

** De denkoefening met de drie waarom-vragen (The 3 Whys) werd ontwikkeld door Project Zero, een onderzoekscentrum van de Harvard Graduate School of Education.*

V. Aanbevolen leertraject in stappen

Licht bij elke stap toe hoe de leerlingen het best te werk gaan en hoeveel tijd ze hiervoor mogen gebruiken. Hou hierbij rekening met het niveau van uw klas en de beschikbare tijd.

Les 1 (~ 50 min.)

1. **Drie leiderschapskwaliteiten [10 min.]**
   Leiderschap is de rode draad van deze module. Vraag de leerlingen om zelf drie leiderschapskwaliteiten op te schrijven zodat ze hier eerst zelfstandig over nadenken. Een aantal voorbeelden van kwaliteiten zijn “vastberadenheid”, “empathie” en “besluitvaardigheid”. Deze activiteit dient als opwarmertje. Besteed niet te veel tijd aan deze activiteit, zodat er op het einde meer tijd overblijft om deze te bespreken. U kunt ervoor kiezen om nu al enkele antwoorden van de leerlingen te bekijken en te groeperen, maar u kunt er ook voor kiezen om dit na afloop van deze module te doen.

2. **De profielen van de EU-pioniers bestuderen [20 min.]**
   Geef leerlingen individueel of in groep de opdracht aan de slag te gaan met een of meer pioniers of laat hen zelf een of meer socialemediaprofielen van EU-pioniers uitkiezen. De socialemediaposts staan in chronologische volgorde en belichten belangrijke mijlpalen in het leven van de pioniers. Onder elk filmpje staat een tekst die uit twee delen bestaat. Belangrijke informatie voor taalleerkrachten: de tekst die in de video’s te horen is, komt vaak (maar niet altijd) overeen met het eerste deel van de geschreven tekst. De geschreven tekst kan nuttig zijn wanneer de leerlingen niet de mogelijkheid hebben om de video’s met geluid af te spelen.Bij sommige posts staan onderaan reacties van andere EU-pioniers zodat de profielen aan elkaar worden gelinkt. De leerlingen kunnen het best alle posts van een profiel of ten minste zes ervan bekijken voordat ze doorgaan met de volgende activiteit.

3. **De drie waarom-vragen beantwoorden [15 min.]**
   Nadat ze het profiel van een pionier hebben bekeken, beantwoorden de leerlingen de drie waarom-vragen. U kunt als leerkracht de ingediende antwoorden zien op het platform. Nodig enkele leerlingen uit om hun antwoorden te presenteren voor de klas. Zijn er overeenkomsten? Verschillen? Moedig de leerlingen aan om op elkaar te reageren en hun antwoorden te beargumenteren. U kunt dit ook opgeven als huiswerk. Dan kunt u hierop in een volgende les gemakkelijk inhaken.

Les 2 (~ 40 min.)

4. **Een post maken voor sociale media [30 min.]**
   Om de denkoefening in de praktijk om te zetten, kunt u hen (in groepjes of individueel) een eigen post laten schrijven voor sociale media. Ze kunnen hiervoor audiovisueel materiaal creëren of uploaden en gebruikmaken van emoji's, hashtags enz. U bepaalt zelf wat voor post ze moeten schrijven. Hierbij enkele voorbeelden:
   - **Een "alsof"-post:** de leerlingen kruipen in de huid van een EU-leider en creëren een post over een onderwerp dat in die tijd actueel was (bv. Louise Weiss over de rol van de journalistiek; Jean Monnet over de rol van de economie in de wereld van vandaag).
   - **Een persoonlijke post op basis van de drie waarom-vragen:** de leerlingen denken na over hun antwoorden in de vorige stap en maken een post om hun redenering toe te lichten (bv. waarom normen en waarden ook nu nog belangrijk zijn in de politiek en waarom Alcide de Gasperi een rolmodel kan zijn).
   Als ze klaar zijn met hun post, kunt u een aantal leerlingen of groepjes uitnodigen om hun post voor de klas te presenteren.

5. **Nieuwe leiderschapskwaliteiten verzinnen [10 min.]**
   Sluit de module af door de leerlingen te vragen of zij op basis van wat ze hebben geleerd nog drie andere leiderschapskwaliteiten kunnen noemen. U kunt als leerkracht zien welke kwaliteiten de leerlingen op het platform hebben ingevuld. Nodig de leerlingen uit om hun antwoorden te presenteren. Laat hen toelichten of zij anders over leiderschap zijn gaan denken. Vraag of het levensverhaal van de EU-pioniers hierbij een rol heeft gespeeld.

VI. Extra links en materiaal**

Over de leermethode "visible thinking"

- Lees meer over de leermethode "visible thinking" die werd ontwikkeld door Project Zero van de Harvard University (EN).

Materiaal over de EU-pioniers

- Konrad Adenauer
  - Konrad Adenauer-huis (DE, EN & FR)
  - De grondleggers van de EU
  - Konrad Adenauer-stichting (DE & EN)
- Joseph Bech
  - De grondleggers van de EU
- Johan Beyen
  - De grondleggers van de EU
- Alcide de Gasperi
  - Het huis van Alcide de Gasperi
  - De grondleggers van de EU
- Jean Monnet
  - Jean Monnet-huis
  - Jean Monnet-instituut (FR & EN)
  - De grondleggers van de EU
- Robert Schuman
  - Robert Schuman-huis
  - De grondleggers van de EU
  - Robert Schuman-stichting (EN, DE, FR, ES, PL & UA)
- Paul-Henri Spaak
  - De grondleggers van de EU
- Simone Veil
  - Simone Veil: overlevende van de Holocaust en eerste vrouwelijke voorzitter van het Europees Parlement
  - Simone Veil: overlevende, activist, feminist, politicus (EN & FR)
- Louise Weiss
  - Musée de Saverne (tentoonstelling Louise Weiss) (FR)
  - Louise Weiss: levenslange voorvechtster van Europese waarden en vrouwenrechten
  - Louise Weiss: een betrokken Europese vrouw
- Audioboek over de EU-pioniers

Huis van de Europese geschiedenis & Europees Parlement

- Website van het Huis van de Europese geschiedenis
- Euroscola**:** Ervaar hoe het voelt om Parlementslid te zijn! Bij het Euroscola-programma komen leerlingen uit heel Europa samen in Straatsburg om de Europese parlementaire democratie in de praktijk te ervaren.
- Ambassadeursscholen van het Europees Parlement (lesmateriaal & Europees netwerk)
- Parlementarium in Brussel
- Parlementarium in Straatsburg
- Bezoek de grote vergaderzaal van het Europees Parlement: Brussel & Straatsburg
- Liaisonbureau van het Europees Parlement in Dublin & Londen
- Samen.eu: een community waar mensen in contact kunnen komen met gelijkgestemden en zich kunnen inzetten voor de Europese democratie

** Tenzij anders aangegeven is al het materiaal beschikbaar in de 24 officiële talen van de EU.

Heeft u vragen over de inhoud of methodes van de digitale toolbox? Stuur ons dan een e- mail: historia-learning@europarl.europa.eu.